

Yeni Türk Ticaret Kanunu

10 Soru, 10 Cevap

1- Anonim şirketlerin kuruluşu konusunda getirilen yenilikler nelerdir?

1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girecek olan yeni Türk Ticaret Kanunu (“Yeni Kanun”), mevcut kanunda bulunan ancak uygulanmayan tedrici kuruluşu kaldırmıştır. Ayrıca anonim şirketin (“AŞ”) tek pay sahibiyle ve limited şirketin (“LŞ”) tek ortakla kurulması imkanı tanınmıştır.

Şirketin ve sermayenin korunması ilkesinin gereği olarak şeffaflığı sağlayıcı bir kurucular beyanı alınması zorunluluğu getirilmiştir. Beyanda, aynı sermaye konuluyor, bir ayın ya da işletme devralınıyorsa, bunlara koydukları sermaye karşılığında verilecek payların değerce uygunluğuna, bu tür sermayenin ve devralmanın şirkete sağlayacağı yararlarla ilişkin belgeli, gerekçeli ve kesin ifadeli açıklamalar yer alır. Ayrıca varsa kuruculara tanınan menfaatler yine gerekçeleriyle birlikte beyanda açıklanır.

Yeni Kanun’da AŞ’nin kuruluş aşamasına ilişkin olarak getirilen bir diğer yenilik denetim mekanizmasıdır. Bu bağlamda AŞ’nin kuruluşunda yerine getirilmesi gereken şartlardan biri de işlem denetçisi raporunun alınmasıdır.

Halka açık olarak kurulma ile ilgili olarak Yeni Kanun basit, sade, uygulanabilir ve özgün bir sistem getirmiştir. Paylarını halka arz etmek amacıyla taahhüt eden gerçek veya tüzel kişi, sadece taahhütle yetinir ve payların bedellerinin dörtte birini yatırmak zorunda değildir. Söz konusu paylar, halka taahhüt bedeli ile veya primli olarak arz edilebilir, halktan elde edilen paranın, payın itibari değerine isabet eden kısmı şirkete ödenir,

aradaki fark taahhüt edene ait olur. Satın alınmayan payların tamamı taahhüt edenin üstünde kalır. Taahhüt eden bunların dörtte birini hemen ödemek zorundadır. Halka arz, Sermaye Piyasası Kurulu (“SPK”) düzenlemelerine göre yapılır.

2- “Tek Kişi Şirketi” nedir? Nasıl düzenlenmiştir? Hangi gereksinimlere cevap verecektir? Aynı sermaye ve paylar ile ilgili yenilikler nelerdir?

Yeni Kanun’un getirdiği önemli yeniliklerden biri tek pay sahipli AŞ ve tek ortaklı LŞ’dir. Bilindiği gibi mevcut düzenleme ile anonim şirketlerin en az beş, limited şirketlerin ise en az iki ortakla kurulabilecekleri öngörülmüştür.

Tek pay sahibi veya tek ortak, Genel Kurul’un bütün yetkilerini kullanabilir ve tüm kararları alabilir. Ayrıca, Yönetim Kurulu’nun tek kişiden oluşmasına da imkan tanınmıştır.

Tek kişi şirketi Avrupa Birliği’nin (“AB”) şirketlere ilişkin 12. yönergesinin gereği olarak hukukumuzda yansımıştır. AB’nin tek kişi şirketinde ısrarcı olmasının sebebi KOBİ’lerin korunmasıdır. Bu suretle tek ortaklı KOBİ’ler sınırsız sorumluluktan kurtulacaktır. Tek ortaklı Türk KOBİ’lerinin de böyle bir korunmaya ihtiyaçları vardır. Tek kişi düzenlemesi ile ayrıca, vakıflar ve dernekler gibi her zaman başkalarıyla birlikte mal varlıklarını tek şirket çerçevesinde işletmek ihtiyacında bulunmayan kurum ve kuruluşlara yanlarına başka ortak almadan AŞ ve LŞ kurabilmeleri olanağı yaratılmıştır. Bu suretle özellikle yabancı sermaye açısından beklenen bir yenilik getirilmiş olmaktadır. Çünkü yabancı sermaye bir ülkeye çoğu kez sadece kendisine ait bir şirketle gelmek istemektedir. Yabancı

yatırımcıyı yanına ortak almaya zorlamak çoğu kez hukukun dolanılmasına yol açmaktadır. Yine bir AŞ veya LŞ, kendi işletme konusunun yan sanayiini kurmak isterse bunu tek başına yapabilecektir. Bunun dışında birden fazla ortakla kurulan şirketlerin daha sonra tek ortağa düşmesi halinde de söz konusu şirketin fesih tehlikesi ile karşılaşmadan varlığını devam ettirebilmesi sağlanmıştır.

Tek kişi şirketi özellikle Avrupa ülkelerinde çok yaygın olduğu için yabancıların Türkiye’deki doğrudan yatırımlarını tek pay sahibi ve ortak olarak bizzat kurmalarına da imkan tanınmıştır.

Yeni Kanun, fikri mülkiyet hakları da dahil olmak üzere sanal ortamların ve ayrıca vadesiz alacakların sermaye olarak koyulabilmesine olanak sağlamaktadır. Sermaye olarak koyulabilmesi için ayının üzerinde tedbir, rehin ve benzeri sınırlayıcı haklar bulunmamalıdır. Aynı sermayenin şirket adına tescili doğrudan sicil müdürlüklerine yaptırılır ve taşınır aynı sermaye güvenilir bir kişiye tevdi edilmediyse aynı sermaye olarak kabul edilmez.

3- Şirketler topluluğu ile ilgili yeni düzenlemeler neleri içermektedir?

Yeni Kanun, şirketler topluluğunu, yani aynı ilkeler ve politikalara tabi ve aynı yönetim çatısı altında toplanan ana şirket(ler) ile yavru şirketler arasındaki ilişkileri Türk hukukunda ilk defa düzenlemiştir. Düzenleme bir taraftan topluluk (grup) dışında kalan ortakların ve alacaklıların diğer taraftan da bağlı (yavru) şirketlerin yöneticilerini korumakta, şeffaflığı sağlamakta, menfaatlerde dengeyi kurmaktadır.

4- Yeni Kanun'da şeffaflığı sağlayıcı hükümler nelerdir?

Yeni Kanun şeffaflığı en başta şirketin internet sitesi ile sağlamaktadır. Buna göre her sermaye şirketi bir internet sitesi açmaya, halihazırda böyle bir sitesi varsa belli bir bölümünü bilgi toplumu hizmetlerine özgülemeye mecburdur. Bu siteye, şirketçe yapılması gerekli tüm ilanlar, yıllık faaliyet raporları, finansal tablolar, denetleme raporları başta olmak üzere tüm raporlar, sermaye piyasası aktörlerini ilgilendiren tüm bilgiler konulur. Aksi halde cezai ve hukuki yaptırımlar uygulanır.

5- Anonim şirketlerin Yönetim ve Genel Kurul'larına ilişkin olarak getirilen önemli yenilikler nelerdir? Genel Kurul'da kurumsal temsilcilik nedir? Nasıl işleyecektir?

Yönetim Kurulu'nun tek kişiden oluşması sağlanmış ve Yönetim Kurulu üyelerinin pay sahibi olmaları zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır. Tüzel kişilere de Yönetim Kurulu üyesi olma yolu açılmıştır.

Pay sahipleri gruplarına, pay gruplarına ve azınlığa Yönetim Kurulu'nda temsil edilme hakkı tanınmıştır.

Yönetim Kurulu üyelerinin, yönetim yetkisini, bazı Yönetim Kurulu üyelerine, üçüncü kişilere ve yönetime (management) devretme imkanı sağlanmıştır. Kurumsal yönetim ilkelerine uygun olarak iç denetim mekanizması getirilmiştir. Finans yönetimine, finans denetimine, finansal planlamaya ve risk yönetimine ilişkin hükümler bu amaçla öngörülmüştür.

Yönetim Kurulu toplantı yeter sayısı için mevcut düzenlemede çokça eleştirilen

üye tam sayısının yarısının bir fazlası ifadesi terk edilmiş, bunun yerine üyelerinin çoğunluğunun toplantıda hazır bulunması yeterli görülmüştür. Yönetim Kurulu'nun birden fazla kişiden oluşması halinde üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olması koşulu aranmaktadır. Tek üyeli Yönetim Kurulu'nda bu zorunluluk aranmamaktadır.

Yönetim Kurulu'nun elektronik ortamda toplantı yapabildiği, karar alabilmesi ve elektronik imza ile kararlarını tespit edebilmesi olanağı sağlanmıştır.

Genel Kurul'da kitlesel pay sahiplerini temsil etmek amacıyla "kurumsal temsil" kurumu getirilerek oy hakkı organize edilmiştir. Kurumsal temsilciler, pay sahibi olan veya olmayan bir kişinin pay sahiplerine başvurarak Genel Kurul'da temsil yetkisinin kendisine verilmesini isteyen kişi veya kişilerdir. Kurumsal temsilcilik bir meslek olmayıp pay sahiplerinin inisiyatifindedir. Kurumsal temsilci temsil yetkilerini, yayınlacağı bir bildiri kapsamında isteyecektir. Bu bildiri, Anonim Şirket'in yönetimine, iç denetimine, bağımsız denetimine ve kurumsal yönetim ilkelerine göre yönetilmesi ve denetlenmesine ilişkin bir programdır. Bu program içinde yatırım alanları, vazgeçilecek yatırımlar, finansman politikaları, kar dağıtım politikası, pazarlama politikası gibi politikaların esasları yer alabilir. Kurumsal temsilci, her kategoride AŞ için geçerli olmakla beraber özellikle halka açık şirketlerde küçük ortakların örgütlenmesine imkan sağlamaktadır.

Genel Kurul'ların ses ve görüntü olarak on-line nakline ve Genel Kurul'larda on-line oy kullanılmasına imkan sağlanmıştır. Yeni Kanun Genel Kurul'ların on-line nakli ile on-line oy kullanılmasının bir Tüzük ile

düzenleneceğini belirtmiştir. Pay senetleri borsada işlem gören AŞ'lerde elektronik ortamda Genel Kurul ve oy kullanılması imkanlarının yaratılması ise ilgili Tüzük yayınlanınca zorunlu hale gelecektir.

6- Anonim şirketlere getirilen denetim yükümlülükleri nelerdir? Kimler denetçi olabilir ve bağımsız denetim yapabilir?

Yeni Kanun, şirketlerin denetimi için tamamen yeni kabul edilebilecek bir sistem öngörmektedir. Buna göre, halihazırda şirketlerin zorunlu organları arasında sayılan ve konuyla ilgili uzmanlığı bulunması gerekmeyen denetçi (murakıp) vasıtasıyla yapılan denetim, yeni düzenleme ile yerini bağımsız denetim şirketlerine veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler vasıtasıyla yapılacak bağımsız denetime bırakmıştır. Yapılacak denetim, finansal tabloları ve/veya konsolide finansal tabloları ve yıllık raporları da içerecek şekilde düzenlenmiştir. Denetimin, Uluslararası Denetim Standartları'na göre yapılması öngörülmüştür. Yeni Kanun ile denetim sistemine ilişkin getirilen bir diğer yenilik, işlem denetçilerine yer verilmesidir. Söz konusu işlem denetçileri, şirketin kuruluş, sermaye arttırımı ve azaltılması, birleşme, bölünme, tür değiştirme, menkul değer ihracı gibi işlemlerini denetleyen denetçilerdir.

Yeni Kanun'da ayrıca herhangi bir pay sahibinin istemiyle özel denetim yapılabilmesine imkan tanınmıştır. Genel Kurul, pay sahibinin özel denetim istemini kabul ederse mahkeme tarafından özel denetçi atanmaktadır.

Yeni Kanun ile şirketlerin denetiminin, şirketlerin ölçeğine göre ya bağımsız denetim kuruluşları ya da en az bir

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavir uzman tarafından yapılması öngörülmüştür. Buna göre, küçük ve orta ölçekli şirketlerin denetimini en az bir Serbest Muhasebeci Mali Müşavir veya Yeminli Mali Müşavir yapacak, büyük ölçekli şirketlerin denetimi ise bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılacaktır.

Bir bağımsız denetleme kuruluşunun, şirketin denetlenmesi için görevlendirdiği denetçi yedi yıl arka arkaya o şirket için denetleme raporu vermişse, o denetçi en az iki yıl için değiştirilecektir.

7- Anonim Şirket Yönetim Kurulu üyelerinin bağımsız denetime yönelik sorumlulukları nelerdir? Bağımsız denetimin sonuçlarından nasıl etkileneceklerdir? Türkiye Denetim Standartlarını kim yayınlar?

Yönetim Kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartları'nda öngörülmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve Yönetim Kurulu'nun faaliyet raporunu, bilanço tarihini izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içerisinde hazırlar ve Genel Kurul'a sunar.

Konsolide finansal tabloların hazırlanmasından sorumlu olan şirketin Yönetim Kurulu, konsolide finansal tabloları denetleyecek denetçiye; topluluğun finansal tablolarını, yıllık faaliyet raporunu, münferit şirketin finansal tablolarını, şirketlerin Yönetim Kurulu'nun faaliyet raporlarını, bir denetim yapılmış ise ana şirketin ve topluluk şirketlerinin denetim raporlarını vermek zorundadır.

Yönetim Kurulu'nun devredilemez ve vazgeçilemez sorumluluklarından bir tanesi muhasebe, finans denetimi ve şirket yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulmasıdır. Denetçinin, denetiminden geçmemiş finansal tablolar ile Yönetim Kurulu'nun yıllık faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir.

Denetçi, şirket Genel Kurul'u tarafından seçilir. Seçimden sonra, Yönetim Kurulu, gecikmeksizin denetleme görevini hangi denetçiye verdiğini Ticaret Siciline tescil ettirir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan eder. Yeni Kanun'a uygun olarak 2013 yılının hesaplarını denetlemek üzere seçilecek denetçinin 1 Mart 2013 tarihine kadar seçilmesi gerekmektedir.

Yönetim Kurulu, kanuna uygun ve özenli bir denetim yapılabilmesi için gerekli olan bütün bilgileri ve bunlara dayanak oluşturabilecek belgeleri denetçiye vermek durumundadır.

Denetçinin raporunda, olumsuz görüş veya görüş verilmesinden kaçınılan durumlarda, Genel Kurul, söz konusu finansal tablolara dayanarak, açıklanan kar veya zarar ile doğrudan veya dolaylı bir şekilde ilgili olan bir karar alamaz. Bu hallerde Yönetim Kurulu, görüş yazısının kendisine teslim tarihinden itibaren dört iş günü içerisinde, Genel Kurul'u toplantıya çağırır ve toplantı gününde geçerli olacak şekilde istifa eder. Bunun üzerine Genel Kurul, yeni bir Yönetim Kurulu seçer. Yeni seçilen Yönetim Kurulu altı ay içinde, kanuna, esas sözleşmeye ve standartlara uygun finansal tablolar hazırlar ve denetçi raporu ile birlikte Genel Kurul'a sunar. Sınırlı olumlu görüş verilen hallerde Genel Kurul, gerekli önlemleri ve düzeltmeleri de karara bağlar.

Türkiye Denetim Standartları, kamu tüzel kişiliği haiz Türkiye Denetim Standartları Kurulu kuruluncaya kadar, TÜRMOB ile ilişkili bir Kurul tarafından Uluslararası Denetim Standartları ile uyumlu olarak belirlenir. Denetçilerin denetlenmeleri ise kamu adına denetleyici tüzel kişiliği haiz bir üst kurum kurulup faaliyete geçinceye kadar Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından gerçekleştirilir.

8- Finansal tablolar hangi muhasebe standartlarına uygun düzenlenecektir?

Finansal tablolar Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu ("TMSK") tarafından yayımlanan ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("UFRS") ile tam uyumlu olan Türkiye Muhasebe Standartları'na ("TMS") uygun olarak düzenlenmek zorundadır. Bu çerçevede ayrıca konsolide mali tabloların hazırlanması zorunluluğu da getirilmiş bulunmaktadır. TMS, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren uygulanmak zorundadır. Bu çerçevede öncelikle 2013 yılının açılış bilançosunun TMS'ye uygun olacak şekilde düzeltilmesi gerekmektedir.

TMS; Türkiye Muhasebe Standartları, Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TMS/TFRS) ve yorumları ile KOBİ TFRS'den oluşur. Yeni Kanun KOBİ'ler için KOBİ TFRS'lerin kullanılabilmesini belirtmektedir. TMSK, değişik ölçütteki işletmeler ve sektörler için, UFRS tarafından farklı düzenlemelere izin verildiği hallerde özel ve istisnai standartlar koyabilir. Kanunlarla, belirli alanları düzenlemek ve denetlemek üzere kurulmuş bulunan kurum ve kurullar, TMS'ye uygun olmak ve TMSK'nın onayını almak şartıyla, kendi alanları için geçerli olacak standartlar ile ilgili olarak, ayrıntıya ilişkin sınırlı düzenlemeler yapabilirler.

9- Yıllık faaliyet raporu hangi hususları içerir? Ne zaman hazırlanır?

Yönetim Kurulu'nun yıllık faaliyet raporu, şirketin, ilgili yıla ait faaliyetlerinin akışı ile her yönüyle finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmak durumundadır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir. Raporada ayrıca, şirketin gelişmesine ve karşılaşılması muhtemel risklere de açıkça yer verilir. Bu konulara ilişkin Yönetim Kurulu'nun değerlendirmesi de yıllık faaliyet raporunda yer alır. Ayrıca, faaliyet yılının sona ermesinden sonra şirkette meydana gelen ve özel önem taşıyan olaylar, şirketin araştırma ve geliştirme çalışmaları ve Yönetim Kurulu ile üst düzey yöneticilere sağlanan ücret, prim, ikramiye gibi faydalar, ödenekler, yolculuk, konaklama ve temsil giderleri, aynı ve nakdi imkanlar, sigortalar ve benzeri teminatlar yıllık faaliyet raporunda açıklanır. Yıllık faaliyet raporunun zorunlu asgari içeriği ayrıntılı olarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından bir yönetmelikle düzenlenir.

Yönetim Kurulu, yıllık faaliyet raporunu, finansal tablolar ve ekleri ile birlikte bilanço tarihini izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içerisinde hazırlar ve Genel Kurul'a sunar.

10- Birleşme, bölünme ve tür değiştirme nasıl düzenlenmiştir?

Yeni Kanun bu üç yapı değişikliğine ilişkin oldukça ayrıntılı düzenlemelere yer vermiştir. Yeni hükümler, ortaklar ve pay sahiplerinin ve diğer ilgililerin menfaatlerini tam olarak koruyacak şekilde kaleme alınmıştır. Bölünmenin ve birleşmenin türleri tanınmıştır. Bu hükümler Türk Hukukunu AB üyesi hukuklarla bütünleştirmiştir.

PwC Türkiye

Dünyanın en büyük denetim, vergi ve danışmanlık organizasyonlarından PwC müşterileri ve hizmet sunduğu tüm paydaşlarla yakın işbirliği içerisinde müşterilerine ihtiyaç duyduğu değeri katar.

PwC'nin 154 ülkedeki 161.000'i aşkın çalışanı kurduğu güçlü ilişkilerle müşterileri için uygulamaya dönük öneriler geliştirmek amacıyla düşünce, deneyim ve çözümlerini paylaşır.

PwC 1981 yılından beri faaliyet gösterdiği Türkiye'de, İstanbul'da iki, Ankara'da, Bursa'da ve İzmir'de birer ofis olmak üzere toplam 5 ofiste 31 ortak ve yaklaşık 1.100 kişilik profesyonel kadrosu ile Türk iş dünyasının aradığı değeri yaratmak için hizmet sunmaktadır.

Sorumlu Yöneticilerimiz:

Zeynep Uras

PwC Türkiye
Denetim Hizmetleri Lideri
(212) 326 60 62
zeynep.uras@tr.pwc.com

Zeki Gündüz

PwC Türkiye
Vergi ve Mali Hukuk Hizmetleri Lideri
(212) 326 60 80
zeki.gunduz@tr.pwc.com

Orhan Cem

PwC Türkiye
Danışmanlık Hizmetleri Lideri
(212) 376 53 02
orhan.cem@tr.pwc.com